

رهشمالی خەم

منتدی اقدار الموقانی
www.iqra.talanoonada.com

شعیر

گەردین بەرزێوھیی

2008

چاپی یەکەم

نہم کتبہ

له ئاماده کردنی پیگهی

(منہدی اُقر) (التفافی) ۵

WWW.IQRA.AHLAMONTADA.COM

بۆ سەردانى پەنجى پىگە:

[/https://www.facebook.com/igra.ahlamontada](https://www.facebook.com/igra.ahlamontada)

بۆ سەردانی پێگەکه:

<http://iqra.ahlamontada.com>

ره‌شمالی خفم

شعر

گردین به‌ریزوه‌یی

۲۰۰۸

پیناسہی کتیب

ناوی کتیب: ره شمالی خه م

نوسەر: گهردين به رزيوه يي

بابہ ت: شعر

پیت چنن: دیار رواندزی

نه‌خشه‌سازی : سامی فه‌تاح سادق

بہرگ : کاکہ گہ لالہ یی

هه له گری: محمد خوشکانی

سالی چاپ: ۲۰۰۸ هـ ولیر - چاپی به که م

مؤنتیف: دلشار محمد عه‌بدی

چاپ : چاپخانه‌ی ماردین

تیراڑ: ۱۰۰۰

مافی له چاپ دانه‌وهی یاریزراوه بۆ نوسهر

پیشکەشە بە:

- ھەموو ئەو کەسانەى شیعەرە کانم دەخوینەو
- بە ھاوسەرى ژيانم (سەنیعە کەلآهیی)
- بە ھەموو ئەو چاوانەى کە فرمیسکى خوشەوستان
- بۆ عەشق ڕشتو
- ڕوبار ڕواندزى

هەناسەيەکی جەسانەو

لە ژێر (رەشمالی خەم) دا

(رەشمالی خەم) بەرچنە گۆلە ھونراوەیەکی بۆن خۆشە لە نێو گۆلزاری ھونراوەکانی (گەردین بەرزێوەیی) داو دەمیکە ھەلبەست دۆستان پیتی ئاشنا بوون و بە بۆن و بەرامەیی ئەو گۆلە ھونراوانە خۆیان سەر مەست کردووە... منیش وەک ھەر خۆیتەرێک لە خۆیتەرانی ھونراوەی کوردی جە یامێکە بەو دیو پەرزینی گۆلزاری ھونراوەکانی (گەردین) دا لە ئامیزی چەند پیاسەییەکی تەنیایدا دێم و دەچم و نیگای چاوەکانی ئارەزووم کەوتۆتە سەر ئەو گۆلزارە رەنگینە.

ئەز ھەر بەدیتنی ئەو گۆلە ھونراوانە تێنۆتە دەروم نەشکاو دڵم ئاوی نەخواردەو، بەلکو بۆنی خۆشی ئەو گۆلە ھونراوانە وای لێکردم پەرزینی گۆلنەخشینی ئەو گۆلزارە بشکێتم و بە بەرامەیی دڵرفیتدا خۆم مەست بکەم.

جوانە وابێت کە ھەر من نیم لە گۆلزاری ھونراوەکانی ئەم ھەلبەستیارە لاوە ورد بوومەتەو و بەرامەیی خۆشی گۆلە ھونراوەکان پزائەتە ناخ... چونکە خۆیتەرگەلێک ھەن شەیدای ئەو گۆلە ھونراوانە و دڵدارگەلێکیش ھەن لەو ھەرزێ بوھاری ئەفینداریدا بە زەردەخەنەیی خۆشیو ھە گۆلە ھونراوەکان لە بەرۆکی جەزەکانی خۆیان ئەدەن.

ھەستێکی ناسکی بال تەنک وەک بالی پەپولە کانیوای سازگاری ھونراوەکانی (گەردین) (یان تەقاندۆتەو... ھەر ئەو ھەستە ناسکە بال پەپولەییەشە ئاویزانی سۆزی گەرم و گوپی دلی دەبێت و شەو بیدارنە دەست دەکاتە گەردنی فریشتەیی موزدە ھینی ئیلاھام و گەردانەیی ھەلبەست دەھۆنیتەو.

جوانتریشە ئەو بلیم کە (گەردین) بەدەر لەو ھەیی گەنجیکی نیگا جوان و ھەست ناسکە ھۆنیاریکی نیگا جوانتر و ھەست ناسکتریشە... گەر لە کورتە پیاسەییەکی

ئىۋارانەي نەشئە بەخشدا بە نىگايەكى سەوز و عاتىفەيەكى نەرم و نىيان لە باھ چەي
نەوگولە ھۆنراۋانە رامىنىن دەتۈنن چەپك چەپك گولە ھۆنراۋەكان دەسكەنە بگەين و
بىيانخەينە نىۋو گولدانى جوانيەكان و بەردەم پەنجەرەي رۋانىنى ھەلبەست دۇستان و
ئەويندارانى شىعرى پى پىرازىتىنەۋە.. كاتىكىش بمانەۋى ھەناسەيەكى خەسانەۋە لە
ژىر سىبەرى (رەشمالى خەم) دا ھەلمژىن، مايەي جوانيە بە پەرداخى نىۋو دەستى
مەستمان قوم قوم ئاۋى جۆگەلەي سازگارى ھۆنراۋەكان بخۆينەۋە و چىمەنى رۇحمان
تير ئاۋ بگەين، ئەوجا بۆمان ديار دەبى كانيۋى ھۆنراۋەكان لە دامىنى زۆزانى
ھەۋارگەي چ ئەوينىكى پاك و بىگەرد ھەلقوللۇۋە.. ئەوينىك تىكەل بە جىرۋەي ئەستىرە
زىوينەكانى شەۋانى سامالى ھاۋىن ، ھاۋرەنگ لە گەل پىشكۆي دەم ئاگردانى شەۋانى
زىستان، ھاۋسۆز لە گەل تىرەي ئاۋازى سترانى دل برىنداران .. (لىۋو ، ماچ ، گول ،
پەپولە ، ملوانكە ، راز ، خەۋن ، پەيمان ، زولف ، ھەناسە ، خەندە ، سىنە ، ئامىز ،
گەردن ، خەز ، شەۋ ، ئەستىرە ، فرمىسك ، ناز) رستى

زەنگيانەي رەنگاۋرەنگن و ئاۋىنەي خەيالى (گەردىن) يان نەخشاندۋە..
لىرەدا جىي خۆيەتى بە تىشكى سەرنج جىھانى شىعر و ھەست و دەرونى (گەردىن)
رۇشن بگەينەۋە.. ئەۋ جىھانە تاۋنا تاۋىك ژوورىكە پى لە بىدەنگى و تەنيابى، پەرلە
تريفەي مانگە شەۋ، پەرھەناسەي دلىبايى .. تاۋنا تاۋىكىش شەۋگارىكە پەرلە ئاۋازى
تۇران و پىر داستانى پەشىمانى، پەرلە فرمىسكى داپران پەرلە گىرمانى جودايى.
لە ھۆنراۋەي (ملوانكە) دا لە ۋىنەيەكى ئەفسوناۋىدا باس لە چەند ساتىكى خەندە
ئامىز دەكات و دەلى:

نەۋ نىۋارەي

تۆلەلەم بوۋى

گولم ھىندە دالم خۇشبوۋ

ناھەقم سەگرە نەزىم

گۆنای جوانترىن فرىشتەم

لە سەر كۆشبوو

نەخشاندنى وینەى ناسكى شاعیرانە لای (گەردین) تیشكى خۆرى بەهرەيەكى
پېرئنگدارە، ھەروەك لەم كۆپلەيەدا بەهرەمەندانە وینەيەكى جوانى نەخشاندووھە
دەلى:

تۆ دەتزانس

دەبىم بە پەلە ھەورېك و

لە پاى باران

شادى بۆ تۆ

نەبارېنم

گەر وینەى شیعەرى وەك گەلای سەوز درەختى ھۆنراوھ برازېنیتەوھ ئەوا (خەيال)
وەك شەنبا سەما بە بالای درەختى ھۆنراوھ دەكات.

لە ھەوارگەى خەيالای شیعەرىشدا (گەردین) ھەستیارانەو بە شىنەيى چىرۆكى
خۆشەويستى خۆى بە ئامېزى جىھانى خەيالای ناسك دەسپېرى و لە ھۆنراوھى (ئەم
شەو) دا دەلى:

نەم شەو مەن و

نەو وینە يە

كە تۆ بە ديارى پېت دابووم

قەسە دەكەين

مەن بە شیعەرى

نەو بە نىگاس چاوەكانى

لە يەك دەكەين

ھۆنراوھى جوان ھەميشە لە ناخى خۆيدا شەمشالای مۆسىقاي جوان دەژەنى..
(گەردین) ى دلتەپ لە ھۆنراوھى (لىوى تەپ) بە چاپۆكى پەنجەى حەزى دەخاتە
سەر شەمشالای مۆسىقاي جوان و دەلى:

نەكەر رۆژى

شەپۇلى ماچ

ھاتە ۋەستان

كىتەكەي لىيۇي ۋوشك كىردىم

ۋەرە شىلەي دەرياي لىيۇت

بىكە باران

بەسەر لىيۇما بىبارىتە

خۇنچەي خەزم

لە سەر لىيۇي خۇت بىرۋىتە

زمانى شىعەر زمانىكە ھەمىشە پاراۋ ھەمىشە سادە ۋە ۋانگۇ، لاي (گەردىن) ئەۋكاتە

زمانى شىعەر پاراۋ تر دەبى كە بە ۋوشەي رسكاۋ ۋ جوان پۇش پەرزىنى باخچەي

مۇنراۋ ھەلدە چىتتە ۋە.. لە (پەشمالى خەم) دا دەلى :

تاكەي پەشمالى خەمەكان

لە ھەۋارى دلى سنا

ھەلدە دىت ۋ

دەمكەي بە چىخى چۈار دەۋرى

نەۋ پەشمالە

نېتر بەس بى

گوللى خۇزكەم تىنو مەكە

پىگە بدە

بىمە باخەۋان نەم سالە

باچىتر تىنوۋى دەست نەبن

نەۋ دوۋ سىۋو

پىرتەقالە

رووبار رواندزی

۲۸- رپیهندانی — ۲۷۰۷

چۆسان

لیوی تهر

نه گهر روژن
شه پوښی ماچ
هاته وهستان
کیلگه لیوی وشک کردم
وهره شیله لیوی دهریای لیوت
بکه باران
به سهر لیوم بیارینه
خونچه لیوی حرم
له سهر لیوی خوت پروینه
هرچه ند ده کم
لیوی تهرت
له پهره لیوی گول ناسکترن
دلیم نایه نازاریان دهم.
که ده شزانم
زور له هه نگوین شیرین ترن

نامه

سېهې شه وې

نامه يه کت يو دهنېرم

تياي دهنوسم

نه وهې که دل داوايه تې.

من به قات و بويېناغ و

تو به تاراې

بوکېنېه وه

بمانگرتبا وېنهې بووک و زاوايه تې

۱۵-۱۱-۲۰۰۶

لافاو

دیتە بیرت
لە گوڤەندەس ھاوڕێیە کمان
مەن و تۆ یە کترمان ناسی.
لەو کاتەو
لافاوێ عەشقت ھەڵس کرد
دەلی بەسەزمانی بردم
لەجەژنی "قالانتاین" یش
چاوەروان بووم.
تۆ نەوێندە دلت پەق بوو
گوڵیکت پیشکەش نەکردم

۱۴-۱۱-۲۰۰۶

ههنگوین

به بیرت دی
تۆ پیّت و تم
هه رچی ده کهم
هه زار بزه و خه نده ده کهم
وا هه ست ده کهم
له به رابه ر دلی تۆیا
شیرین نابم
نه ترانی لیوت هه نکوینه
هه تا بیخۆم لیی تیرنابم

ته موزی ۲۰۰۵

خۆزگەم بە خالى كەوابەم شىۋە
خوۋا بەخشيويەتى بەم جووتە لىۋە
ئەگەر لە جيگاي ئەو خالە دەبووم
لە مژىنى لىۋ قەت تىر نە دەبووم

وینہ

نہ و وینانہی
تۆ بۆت ناردووم
یہ کہ یہ کہ
لہ ناو نہلبوسی دلم دا
هه لم گرتوون
نہ و شہوانہی بۆت گریاوم
سہ دان دلۆپہ فرمیسکم
لہ سەر رشتوون
دلۆپ دلۆپ
شویننی هه موو فرمیسکہ کانم
هه رماون
لہ سەر نہ و دوو لیوہ تہ رہی
هه زاران شہ و
هه لم مژتوون

خەم

لە و کاتەس کە
بۆیە کەم جار
دایک گۆپکە مەمکی خۆس
خستە زار
کە یە کەم رۆژ
لە گەل هەناسەس دایک دا
خونچەس چاوەکانم
پشکووت
لە و کاتەو
خەم تەنگس پێ هەلچنیوم
ناویزانس بەژنم بوو
لە هەر جێ بێ لە گەل منە
تەنها چەند میلیکمان بەینە
بۆیە خەلک وانەزانن
من لە گەل خەم
وێک دوو براس دووانەینە

هينده شيرنى

هينده شيرنى

نەئىيى

لە ناو دەريايى ھەنگوينا

ھەلئىجراوى

لە قولايى ھەزار مەتر

ھەركاتىكى ماچت دەكەم

زۆر شيرىنتى لەشەكر

بۆنى زولف و

پەرچە مېشت

دەبەرى رىگاي

ھەزارەھا كىلۆمەتر

بەقوربانى

يەك تالەمووى پرچى تۆبى

سەدان تەن

كوللەو مەتر

دلیکی شیت

دلّیکس شیتانہم

ہہ یہ

کہ گروہی گرت

ژبر بوونہوہی

نہ ہیّ بہ خہم.

ہاوار دہکا و

ہەر دہگریی

بیّدہنگ نابی

ہہ تا مہ مہی نہ خریتہ دہم

۴-۱۲-۲۰۰۰

چوار وەرزی سال

من نه وەندە تۆم خوشدەوی
چوار وەرزی سال ناگام لیته
بۆ کوێ بروی
وەکو سایه به دواته وەم
چاوم لیته
له هاویندا
خۆمت بۆ دەکەم به چه تر
له تیشکی خۆر ده تپاریزم
تا نارەقه نه کا له شت
نه و کاتهی دیتنه نامیزم
له زستاندا
وهک پهرتوکی شعره کانم
داندەپۆشم
تا سه رما نازارت نه دا
نه و ده مانەیی
که سه ر ده خه یته سه ر کۆشم

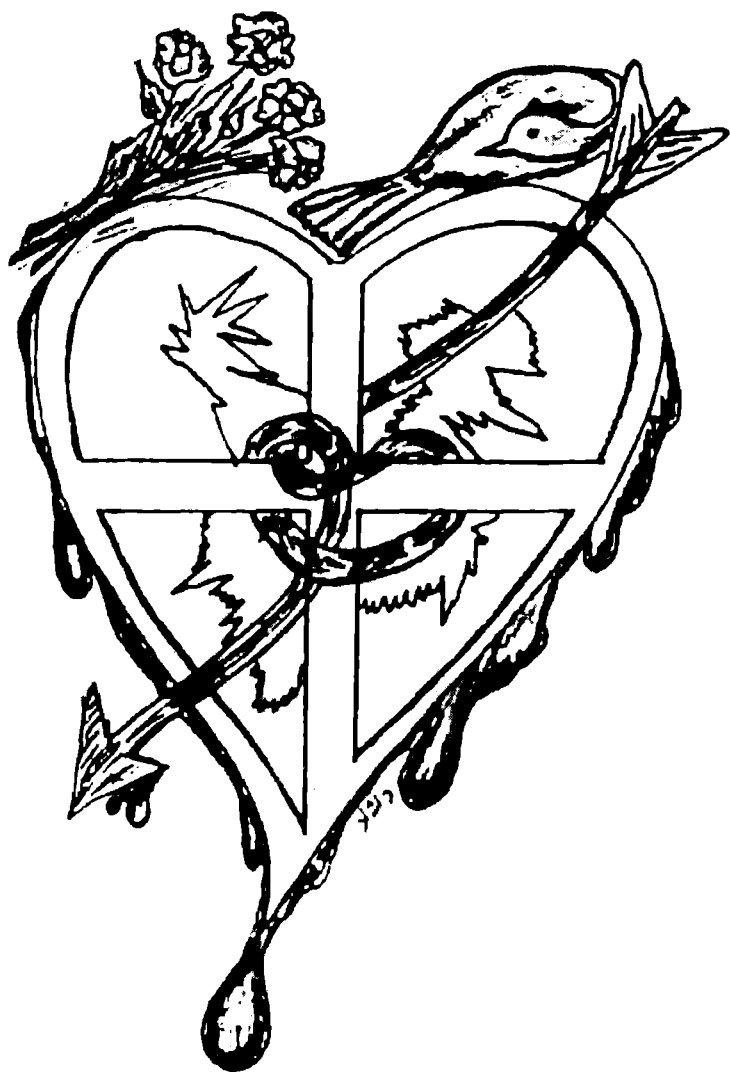
لە پايزدا
چەكس بەرەنگار بوونەوه
نەكەمە شان
نابى گەلى
خۆشەويستىت ھەلۆەرىنى
نەكەومە جەنگ
لەگەل خەزان
لە بەھاردا
ھىتھوە تىرى
بەبەر بەژنت پياوان دەكەم
لە پىناوى نەوينى تۆ
سەدان قەتل و تاوان دەكەم

۲-۱۲-۱۹۹۹

شوشه‌ی په‌نجره‌ی دلم شکاوه
تۆ به ده‌ستی خۆت تیرت لی داوه
ئه‌و دلّه‌ی که وا حه‌شارگه‌ی تۆ بوو
ئیس‌تا بی‌بینه گۆم‌ی خویناوه

بۆ ھەر لایىچى، بۆكەم لایىچى
بە ھەزاران داو دانیئمە بەر پیت
لە ھەر رینگایى تۆى پیتدا دەپۆى
دەسك و داوى مەن دەكەوتە سەر ریت

عەشق

نازىزە كەم.

لەو كاتەى تۆ

لەناو بېشكە دابووى.

بە دەنگى پىر سۆزى داىكت

بووېتە ھۆگرى لاي لايە

لەو كاتەو

عەشقى چاوى جوانى تۆبووم.

دلم بۆتە نەلبومېك و

وېنەى جوانى تۆم لەلایە

كە گەورەبووېت

عەشقى مېش

وەك گەلا مېو

لە بالاكەى تۆ نالايە

چاوەروانى فەرمانتە

يا مردنم

يا خود شاد بىم

لەگەل نەو بەژن و بالايە

تۆدەترانى

تۆدەترانى

كەشتى ھەزم

بەرەو دەرباسى عەشقى تۆدەت

خۆرى ھىيوام

لەسەر ناسۆى خۆشەويستى

تۆدا ھەلدەت

تۆدەترانى

مەن بە تەمام.

يەكەم گۈلى خۆشەويستى

لەناو باخى دلى تۆدا بىروىنم

يەكەم وشەى

عەشق و ئەقىن

ھەر لە گەل تۆدەركىنم

تۆدەترانى

لە يەكەم ژوان

لىيۈى وشكەم لە گەل لىيۈى پىر سۆراوت

نەنا سىنم

تۆدەترانى

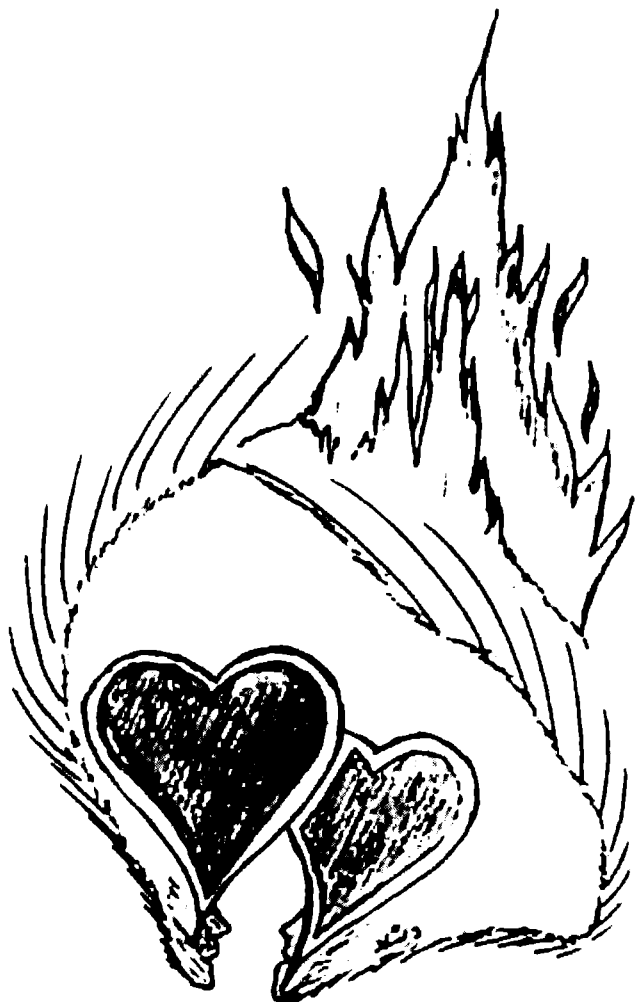
دەبىم بە پەلە ھەورىكە و

ه پاى باران
شادى بۆتۆ
نەبارىنم
تۆ دەترانى
بۆ تۆ دەبەمە ناورىنگى خۆر
گەرمى بۆ باوەشت دىنم
بە پرشەنگى تيشكى گەرم
ھەرچى خەمى ناخت ھەيە
نەى سۈتۈنم
تۆ دەترانى
نەۋەندە ناشقى تۆمە
نامادەمە
دلى خۆمت بۆ دەريىنم
بەلەم گىيانە
تۆى بىتۈەفا
لە گەل ھەموو نەۋە شقەم دا
بىن ۋەفا بوۋى
نەت ھىشت ھەزو نارەزوھەكان
بۆ ساتىكىش
لە گەل تۆدا بەدى بىنم

تورەیی

لە نامە یە کتا نوسیووت
نەم جارە خۆم دەسووتینم
نەگەر چیتەر دوابکەوی
بەلام کچی
من دنیام دەیان جاریش
دوابکەوم
هەرناتوانی
ناگر لە جەستە ی خۆت گر دە ی
من و تۆ یە کتریمان
زۆر خۆش دەو ی
ناتوانی وا بە ناسانی
دەست لەو خۆشەویستیە بەر دە ی

۲۰۰۶-۳-۱۰

ئاوينە

زۆر ھەولم دا
بىلى بە لەتى ئاوينە
ھەردەم لە ژوور سەرم دابى
خەمت بکەم
بە پۆشاک و
شەو و رۆژ لە بەرم دابى
نەم زانى كە وا دلى تۆ
لە ھەموو بەردى رەقتەرە
بە دلى مەن
نەرم نابى

۵-۲-۲۰۰۷

برپار

که ده تبینم

له تاو چاوت

بیرم نه چي پروانمه

قژي خاوت

بوښه وا برپارم داوه

نهم جاره يان

به کاميراي تيشکي چاوم

وينه ت بگرم

له که نالي سه ته لايتي دلم دا

په خشت ده کم

که هاتمه وه

له شاشه ي ته له قزيونس

ژووره که ما

سه یرت ده کم

له دووری یه کین وهک زهوی و ئاسمان
بوّیه نه ماوه هیچ دهنگ و باسمان
هرچه ند به جهسته له یه کتر دوورین
به لام و ابزانه له ناو یهک ژوورین

نەگەر برۆی

لەو رۆژەى

برپارت داوھ

سەفەر بکەى

نەو دلەم پەرىشانە بۆت

نەگەر برۆى

وھەك مىندال بەدوات رادەكا

ھەردەم چاۋ بەگريانە بۆت

يان واز لەم سەفەرەت بىنە

ياچىتر نازارى مەدە

نەویشيان بەرە لەگەل خۆت

۲-۲-۲۰۰۷

که دیتته لام

که سیک نیه
سیبوری دل بداته وه
نه و شهوانه ی که به ته نیام
له گه ل وینه و نامه کانت
بو خوم نه دویم
خاومن هزار خوزگه و بریام
نه و کاتانه ش
زه ماوه ندی شادی دلّه
که دیتته لام
هز نه کهم بتکره نامیز
(نه وهنده شیرینی له لام)

۲۰۰۷/۲۰۰۱

خەۋون

كە تۆ ھاتى

لە كەل خۆتا

بارگەى خەمت

بۆ مەن ھېتا

وتت دوا جارەدەتتېنم

كە رۆيشتى

دەلت لە رېشە دەر ھېتا

نەم زانى خەۋنە دەيىنم

۲۰۰۷-۱-۲۰

به نديخانه

نه گهر ژوورې

خه وتنې تۆ

کړاېوايه به نديخانه

منېش وه کو فريشته کان

بې گوناھبام.

رؤښ سهد تاوانم ده کړد

لهم جېهانه

بهس بؤ نه وېس

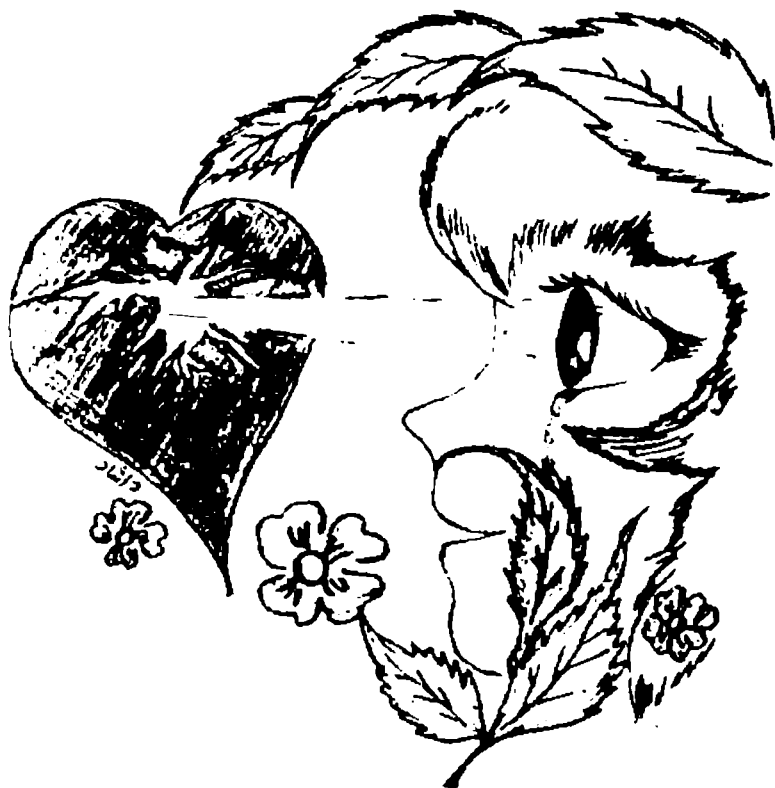
تا ده به نديخانه ده کرام

۲۰۰۷-۱-۳۰

با خۆشه‌ويستيت تينم بۆ يېنى
وہک گري ئاگر دل بسووتينى
کہ ليوى تهرت گه‌يى به ليوم
ئيتىر ئەم گرہ تينى نامينى

وادهو په یمانم وا بهتو د اوه
هه تا هه ناسه له بهر دا ماوه
گر دل بوه ستی له کونه ولیدان
ده نا نه سته مه ده ست له یه ک بهر دان

(.....)

ڪهر

بيسڪي چاوي تو

به دهريا

بش دهم به ماسي گر

ڪهر ڪوورهي باخه ليش

د نه ونده سووربيته وه

يدادهيم به ناسنڪر

نيام ڪه نام سووتيني

ڪه ڪولم

مندالي فيرت ڪردووم

ست دريڙ بڪهم

ناگر

۲۰۰۷-۱-۳۱

بۇ پىشكىن

نەگەر تۆ دىكتورە دەبوۋى

بۇ دىدە نىت

نەۋەندە بە پەرۋىش دەبوۋى

ھەربىي نەۋەس بىم پىشكىن

رۇۋىي سەد جار

نەخۋىش دەبوۋى

۲۰۰۷-۱-۲۰۰۷

دەرگای دڼم

له دواى تۆ
دەرگای دڼى خۆم.
دادمخه
کلیله کهى
تووړ ده دمه ناو هه گبهى خه
له سهر دهرگا
لافیتیه که هه لده واسم
به هیمو گلۆبین ده نووسم
نه و دهرگایه
بو هیچ که سى ناکریتته وه
تا هه تایه

۲۰۰۲-۳-۲۰

تۆران

دەيامىڭكە كەدەتتەنم

ۋا ھەست دەكەم.

تۆ گۆراۋى

ۋەكۈ جاران رووت گەش نىيە

راست پىيىم بلى

نەگەر تۆ لەن تۆراۋى

گرىنگ نىيە

لېم بىتۆرىيى يا نەتۆرىيى

ھەمۋو كاتىك

تۆ بۆن ۋەك نان و ناۋى

۲۹-۱-۲۰۰۷

رەشمالى خەم

كەس شەپۋالى غەشقى تۆ
ئەنارى دەرياسى خەزى مەن
ارمىنى
اكەس دەرياسى ئەشكى خەم
اوپروانى
ئاسىيە سەوز رەنگە كانى
يىكايە كى چاۋى تۆين
ئاكەس رەشمالى خەمە كان
لە ھەۋارى دالى مەنا
ھەل دەدەيت و
دەمكەس بە چىغى چۈار دەۋرى
نەۋ رەشمالە
نيتىر بەس بى گۈلى خۆزگەم
تېنومەكە
رېگە بدە
بېمە باخەۋان نەم سالە

باجيتر تينوي دهست نه بن

نه و دوو سيو و

پرتقاله

۱۴-۵-۲۰۰۰

نىگا

(پيشكەشە بە ھاوسەرى ژيانم)

نەمامىك بووى
هېشتا با نەى ھەژاند بووى
گەلگانت
سەرەتاي سەمايان بوو.
شكۆفە بووى
نەبووى بە ھاورىيى پەپولە
بە ھارىك بووى
لە پايزا بۆن ھانى
لە يەكەم نىكاس نىوانمان
قۆرمى قىسمەت و نىبىمان
واژوگرا
لە و رۆژەو ە دلى تۆشم
بەقەد پالى دلى خۆما ھەلواسىو ە
جگەلە تۆ دواى خوداوەند
كەسى ترم نەناسىو ە

۲۸-۱۰-۱۹۹۷

تەماع

زۆر دەترسم

رۆژىڭ دابىڭ

ھەنگاۋەكانت سست بىكەڭ

گوپچىكەڭ دۆلار

چاۋىڭ پىر ە شىقت كوپىر بىكا

خۆشە وىسى

بال نەكىشەڭ بەسەر گىيانتا

تەماع سۆمەڭ چاۋت بىگرىڭ و

ە شىق لەگەل ۋەرەقەدا

بىگۆرىيە ۋە

زۆر دەترسم

نامەكانم

لە سوچىڭكى مالىكەنا

بەند بىكەيت و

دىرەكانيان نەخوتىيە ۋە

زۆر دەترسم

رۆژىڭ دابىڭ

لە تەلار بىكى گەندەلى

ناز بکەیت و
ناوڕ بۆ رابردوو نەدەیتەوه
کۆتایی بەم عەشقه بێت
یادگارێه کان
له دهفتهری میژوووی نهوین
بسرپهوه

١-٢-٢٠٠٤

په لپينت بو كم له لاس مه لايان
هه تا نه بينى دهر دوو به لايان
تو شاي جوانانى له دى و له شاران
خو ايه به دوو ر بى له چاوو زاران

گریان

دلّم چیتەر بەرگه‌ی نازاری تۆ ناگرین

خۆزگه تۆم هەر نه‌ناسیبا

که تۆم ناسی

ولاتی دلّم داگیر کرد

وام نه‌زانی

تۆ فریشتە‌ی

له هەر کوێ بێ له گه‌لم دای

به‌لام نیستا

وا هه‌ست نه‌که‌م

تۆ خه‌ریکه

به‌بێ نه‌وه‌ی سهرم بکه‌ی

دلّم له سینە دهر دینی

روژی سه‌د جار

خوینم ده‌مژێ و

دووسه‌د جاریش ده‌م گریتینی

مەلى راز

مەلى رازم

لە ئاسمانى خۆشەويستى بىن ھەوارە

ھېشتا لەسەر گەلۈ پۆپى

ھېچ درەختىك نە نىشتووھ

ھەزارەھا درەختىش ھەن

باۋەشيان بۆى راگرتووھ

گولم

نە گەر تۆ ھەزبگەى

ھېلانەى مەلى نە و رازم

لە ناۋ دارستانى ە شقت

دروست دەكەم

لە مابەينى خەرمان بەرەكەتى

لىمۆت

تا سىيەكانم ھەناسەدەن

نە نېشمەۋە

دالنىاشم جارىكى تر

بالتدەى ھەزى نە و رازم

بەرەۋ ئاسمان ئافرىتەۋە

نیگار

خۆزگه نیگار کیش بوو مایه

بم توانییا

ویننه جوانت

له سه ره په ره د ل بکیشم

هه تا چیتر

نه و کاتانه لیم دووره بی

بو دیدهنیت

نه و نده ناخ هه لئه کیشم

چونکه گولم

هیتده جوانی

تا پیده چن له جوانیدا پرتر ده بی

هه رچه نده کی سه یرت ده کم

به خۆم نیه

له بهر چاوما جوانتر ده بی

گۆرانى

نەم شەۋ نەبەم
بە پاسارىيىك
لەسەر دۆندى دارتوۋەكەى
ناۋ حەۋشەتان
نۆقرە دەگرم
تا نەۋ دەمەى پېرشەنگى خۆر
لە پەنجەرەى ژوۋرەكەتا
دېتە ژوۋرى
نەۋكات مەنىش
بە ھېمىنى گۈن شە دەكەم
لەۋ گۆرانىيەى
كە لەبەر خۆتەۋە نەيلىيى
تا لەگەل نۆتەى مۆسىقاۋ
ناۋازەكەى
بە گەروۋتا شۆر بېمەۋە
بۆ نەۋەى لەسەر زارى تۆ
ھەمۋو رۆژى
سەد جار دووبارە بېمەۋە

سەفەر

كە سەفەرىكت دېتە پېش
وا نەزانم نايىتەوۋە
سەد خەونت پېتە نەبىنم
تا بۆ لام نەگەپىتەوۋە
كەتۆ نېستە لە سەفەرى
جەرگى مەنت بىرژاندوۋە
بە دەيان جار ھەورى چاوم
بارانى بۆت رژاندوۋە
نەو كاتانەى سەفەر نەكەى
نېلھامى شىعەرم بۆ نايە
دېرىكىشىم بۆ نانوسرى
بە خەيالىشىم دانايە
وەرەوۋە بۆ مالى شىعەرم
خۆ دەرگام دانەخستوۋە
دەزانم تۆ لە مەن زياتر
شىعەرى مەنت خۆشويستوۋە
(دەوەرەوۋە كەزەى جەرگەم)
بۆ خەز نەكەى بى تاقەت بىم

خفتی ھاتنھوہ نہ دەس
مى سەد جار بە ساقەت بم)
جارە بگەر پیتھوہ
ن چیتەر سەفەر بکەس
خۆم دەچم لە جیاتى تۆ
منیش لە گەل خۆت نە بەس

۲۸-۱۲-۲۰۰۷

چی جوانی ههیه روخساری گولّه
تروسکهی هیوای پینج چاو گهی دلّه
ههرچه نده گه لای شکوفهی گه شه
به لام ناکامی ناویتهی گلّه

په پوله‌ی لیو

چی له و دله شیتنه بکه‌م

دهمیکه عه‌ودالی تویه

نهم شه و وهره

بو مالی دل

خو دلی من مالی تویه

به‌ر له‌وه‌ی به‌ری بکه‌وی

گولم په‌یامیک بنیره

هه‌تا ژیر پیی قاچه‌کانت

فهرش گولکه‌م

هه‌تا نیره

نازیز په‌پوله‌ی لیوی من

زور له میژه

به ده‌مته‌وه نه‌نیشته‌وه

به دوا‌ی شیرینی ده‌گه‌ری

شیله‌ی لیوتی نه‌مژتووه

نهم شه و وهره بو مالی دل

ده‌ک گیانم وه‌سرت گه‌ری

با چیترا په پوله‌ی لیږوم
به دواى شیرینی نه‌گه‌پای

۲-۱۱-۲۰۰۷

ملوانكه

نه و نيواره
تو له لام بووي
گولم هينده دلم خوشبوو
نا هه قم مه گره نه زيم
گوناي جوانترين
فريشته له سر خوشبوو.
نه و کاته
له گل منا بووي
ناويزاني پيکه نين بووي
سه د هينده زياتر له جارن
گولم له لام نازه نين بووي
دلم خوشبوو
به و راده يه
ده گريام و ده مويست
بفرم
نهم نه زاني چوّن بتوانم
فرميسکي دلشادي بسرم
پيم نالي کي بوو

به كه مجار

په پوله ي ناساند

به گولا

هه تاكو ملوانكه ي

زېږي

هه لېواسم

به سهر دلا

۹-۸-۲۰۰۷

ئەم شەو

ئەم شەو مەن ۋە
ئەم ۋەتەنە كەتۋە
بە ديارى پىت دابووم
قەسە دەكەين
مەن بە شىعر
ئەو بەنىگەي چاۋەكانى
لە يەك دەكەين
كە تەماشاي چاۋت دەكەم
نازانم بۇ
ئەستىرە لە چاۋت ئەچى ۋە
ناسمان لە رەنگى تۆ ئەكا
پىشەنگى خۆر بۇيە گەرمە
گەرمەيى لە كوۋرە خانەي
بەر گەردنت ۋەرگرتوۋە
ئەۋەندە ھۆگرى شەو بوۋى
جوانىت بە تريفە بەخشىۋە
تارمايى شەو

رهنگی پرچی تۆی گرتووه
 شلکه ریواس
 که تۆی بینى نیرهیی به بالایی
 بردی
 له چاو تۆوه
 بهژنى خۆی ناسک کردووه
 ده‌ریایه‌ک نه‌سربنت
 هه‌ل‌رشت
 هه‌ور لیّت فیّره گریان بوو.
 که منیشت
 بو ولاتی پر خوشه‌ویستی
 پکیشا
 له و کاته‌وه
 چاوی منیش له چاوی تۆ
 فیّره فرمیسک باران بوو .

۷-۱۲-۲۰۰۷

تۆرانى شىعر

نەم شەو نىلھام

تابلۇ و ناواز

چى سىفەتى شىعر ھەيە

تۆراون لىم

پىيان ووتىم

نەم شەو نا خىزىنە نامىزى

وشەو رستەى شىعرەكانت

تا مۆر نەكەى

قۇرمى سۆزو وەقادارى

بۇ نىشتان

بە تروپكى ھەر دە پەنجەى

دەستەكانت

۲۱-۱۰-۲۰۰۶

ناز

هه قته بنازی به و هه موو

جوانیه ت

خودا نه وهنده

تۆی جوان کردووه

به هارو گولو تریفه ی

مانگیش

که جوان رهنگی تۆیان

گرتووه

بی به زه بیانه نازارم

نه دهیت

چ تاوانیکی گه وره م

کردووه

خۆ که له و پۆژه ی

خوا نیمه ی خولقاند

نه تۆی بۆ من و

منیشی بۆتۆ

دروست کردووه

پیرۆزبایی

نازیزه کهم

به چند دیریک

جه ژنه پیرۆزهت لی ده کهم

ووشه کانت بو نه کهم به نوقلانه

دهمی تۆی پی شیرین نه کهم

پینه کانیش نه کهم

به رپژنه بارانه

خاکس بن بارانی دلت

تیر ناو ده کهم

نازیزه کهم

لهم جه ژنه دا

من جه ژنانهم له تۆ دهوی

له بری نوقل و شیرینی

بالیوت بهر لیوم کهوی

مه پرسه بو

گهر شیلهی لیوت ژه هربیش بی

من ده مه وی

نه زانی بو

چونکه گولم من تۆم له خۆم

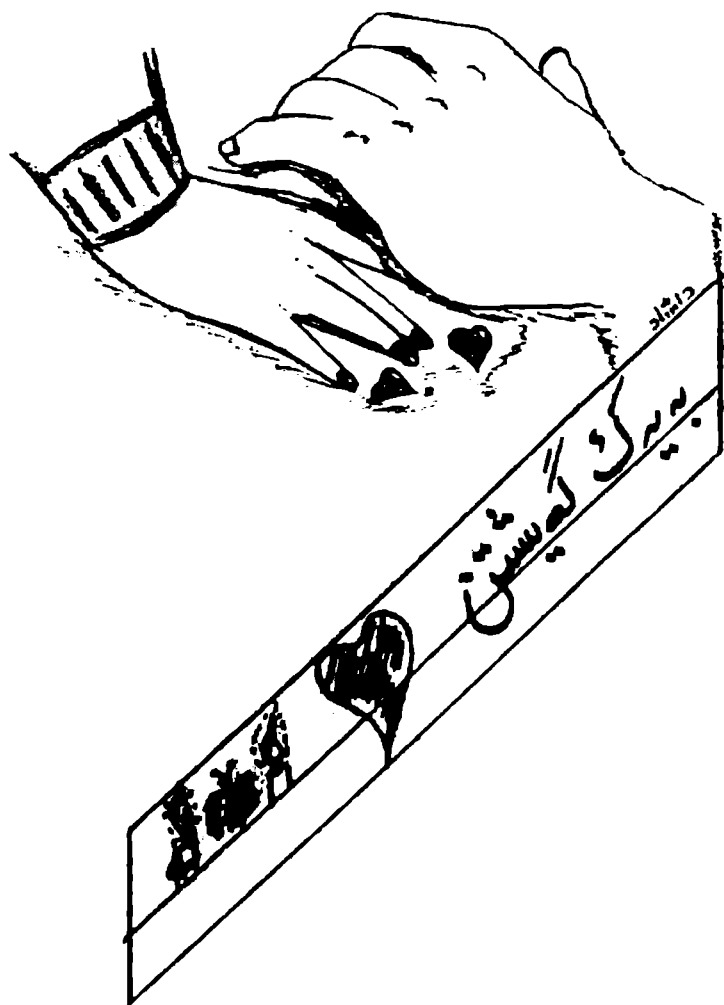
خۆشتر دهوی

۲۰۰۷-۱۲-۲۰

به يه ک گه‌يشتن چەند دلّ له‌سووران
هه‌زارانسی ديش له‌يه‌کتر تووران
شاد نه‌به‌وی له‌گه‌لّ نه‌و دلم هه‌تا
له‌ ترپه وه‌ستا له‌ داخی گووران

نوٲڙى بارانه

زور له ميټه
کيټگه ى ليوم
بو بارانى ماچ تينووه
چاوى بزه و خنده کانم
هه ورس ماچيان
لى ونبووه
هه چه ند له ناسمانى
عه شقت
جار جار هه ور نه گرميټن
وهلى خيرا تيټه په پي
به سه کيټگه ى
وشكى ليوم ناباريټن
مه گه به رمال بخمه شان
له ته کيه روو له رووگه کم
بو بارينى
ريټنه ماچيک
دهست به نوٲڙى
بارانه کم

زۆر لە مېژە

زۆر لە مېژە مەن بۆ ئەو ھەولە دەم
بۆم ھەلکەوێ دەست بۆخەم نێو دەم
چەند خۆشە گەر جارێک بۆمان ھەلکەوێ
سەر بۆخەم سەر سێنەت نێو ھەوێ
مەن کەوا مەحرومێ دوو چاوی تۆم
کە ھەبە لە دونیا بێ تۆم دەوێ
نەگەر دەرگاں دایشت لێم دابخەم
مەن ھەر دەلێم تۆم لەخۆم خۆشتر دەوێ

۲۲-۱۲-۱۹۹۷

خاتوون

خاتوون نهوونده ناسک و جوانی
باتینگی گولی تازه پشکووتووی
نهوونده نازو فیزی پی ناوین
خوداوهند نه توین هیئنده جوان کردووی
ناقول و ژيرو زیره ک و نازای
وهک پسرپوران وای هیئنده پیش کهوتووی
له گیل منیشا رووت هیئنده گرژه
نه لینی باپیرم به چه قو کوشتووی

هه رگه س

هه ر كهس بيه وئ من و تۆ دوور بين
هه ر يه ك له شوينئ له سه ر سنور بين
خوابه وا بكه ي به خۆي دوور كه وئ
به قه د نيوانئ ناسـمان و زه وئ

هه ركه س بيه وئ نيوان من و تۆ
دوور بئ له شيوه ي بانه و تانجه رۆ
خودايه به خۆي له خزموو كه سـئ
نه وه نده دوور بئ كه س ليئ نه پرسئ

هه ر كهس بيه وئ من و تۆ هه رده م
بۆ سانه وه ختن دانه برين له خـه م
خودايه دئـئ نه و بكه ي ته ژئ
له خه م و خه فت هه تا ده ي كوژئ

هه ركه س به دوورئ نيـمه دل خۆش بئ
ناگري شه ري هه رده م له جۆش بئ

له برې نیمه خوايه کيانی خوئی
به ناگری دۆزهخ بسووتینی بوئی

۶-۸-۲۰۰۵

پەيمان

بالات وەك چىنار بەرز ھەلچووہ
سەدان جار خۆم لى نالان دووہ
چەند جار كەمبلى لىوانم گەزنووى
چەندىن جار شىلەى لىوانم مژتووى
چەندم گوشيوە شەوانى تارىك
گەردەنى زەردو ناوقەدى بارىك
چەندىن جار لەگەل گوشىنى مەمان
نەرمە نارەقەت دەھات لە شەرمان
چ بىتارىكت بەسەرمەما ھىنا
ھەتا بۆ يارى تۆم وا راھىنا
جا چۆن دلىم دىن بەبى تۆ گولم
دوور لە چاوى تۆ شاد بكم دلم
بە لىن بى ھەتا ھەناسەم ماوہ
كەسم خۆشنەوى لە تۆ بەولوہ

سو پاسو پیزانین

- زور سو پاسی هه موو نه و دئسوژانه نه کهم، که هاو کاریان کردووم
نه به چاپ گه یاندنی نه م بهر هه مه. به تاییه تی برایانی شاعیر و نوسهر
- ۱- کاک عامر قادر پوستایی
 - ۲- کاک دیار پواندزی
 - ۳- کاک روبار پواندزی
 - ۴- کاک جه میل بهرزیوهیی

سو پاس و پیزانینم بو هه موو نه وانیه که هاوکاری (مادی بیان کردووم
به تاییه تی بهرپیز کاک (موحسین) بهرپرسی ل، ن، پواندز.

پېناسەي نوسەر:

"گەردىن" بەرزىۋەيى سالى ۱۹۷۵ ئە گۈندى بەرزىۋە سەر بە قەزاي
رواندز، ئە دايك بوو. سالى ۱۹۹۷ چوۋەتە نىۋ دۇنياي ئەدەب، دەستى
بە نوسىنى شىعر كىردوۋە. زۆرىك ئە شىعرەكانى ئە گۇقارو پۇژنامەكان
بلاو كىردۋەتە. بە شدارى ئە چەندىن كۆرى شىعرىدا كىردوۋە، ئە پېشېركىنى
شىعرىدا سالى ۲۰۰۸ ئە سۇران پلەي دوۋەمى بەدەست ھىناۋە.
ئىستاش ئە ھەمان گۈند نىشتە جىيە، خاۋەنى چوار مىندالە
بە ناۋەكانى
(فرمىسك، بە ئىن، ھانا، گە لا ...)

بۇ ھەر رەخنەو پېشنىيارىكتان، پەۋەندى بەم ئەدرىسانەۋە بىكەن:

Mob: ۰۷۵۰۴۶۵۷۵۴۱

E-mail : Garden_b@yahoo.com

((پښت))

لاپهړه

نــاويــشــان

- ۴ همناسمي هکي حسانموه لمزير رشمال خدې دا
- ۹ لښــوې تـــــــمېر
- ۱۰ نـــــــامـــــــه
- ۱۲ لافـــــــاو
- ۱۳ هـــــــنگ وـــــــين
- ۱۵ چـــــــوارينـــــــه
- ۱۶ وېنـــــــه
- ۱۷ خـــــــم
- ۱۸ هڼـــــــد شـــــــيرينـــــــی
- ۱۹ دليکـــــــی شينـــــــت
- ۲۱ چـــــــوار وهرزی ســـــــال
- ۲۲ چوارينـــــــه
- ۲۵ چوارينـــــــه
- ۲۶ عهشـــــــق
- ۲۷ تـــــــو دمترانـــــــی
- ۲۹ تـــــــورمېـــــــی
- ۳۱ ناوېنـــــــه
- ۳۲ بـــــــريـــــــار
- ۳۳ چـــــــوارينـــــــه
- ۳۵ نهگـــــــر بـــــــرړوې
- ۳۶ کـــــــه دميتـــــــه لام
- ۳۷ خـــــــمون
- ۳۸ بـــــــنديخانـــــــه
- ۳۹ چوارينـــــــه

۴۱	جوارینە
۴۲	(.....)
۴۳	بۆشكنى
۴۴	دەرگىنى
۴۵	تۆرەن
۴۶	رەشەمەلى خەم
۴۸	نىگە
۴۹	تەمەلە
۵۱	جوارینە
۵۲	گەلەن
۵۳	مەلى راز
۵۵	نىگەر
۵۶	گەلەن
۵۷	سەفەر
۵۹	جوارینە
۶۱	پەپولەلى لى
۶۲	ملوانكە
۶۵	ئەم شەو
۶۷	تۆرەنى شە
۶۸	نەزەر
۶۹	پەرۋەز بە
۷۰	جوارینە
۷۲	نوپۇز بارانە
۷۳	زۆر لەمەن
۷۴	خەتەر
۷۵	ھەرگەز
۷۷	پەمەلەن

ئەگەر تۆ دىكتورە دەبوۋى

بۇ دىدەنىت

ئەۋەندە بە پەرۋش دىبوۋم

ھەر بۇ ئەۋەى بىم پىشكىنى

رۇژى سەدجار نەخۇش دەبوۋم

2008

ژمارەى سىپاردىنى (1077) ى بەرنۆۋەبەرايەنى گىشتى كىتەبىخانىە گىشتىيەكان سالى 2008 ى دراۋەتى

نرخى (2500) دىنارە